

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamežne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5, I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Slovenci!

Bratski srbski narod je zadela teška nesreča: po velikem deževju so reke v Šumadiji, v središču kraljevine Srbije tako naglo narasle, da so bili v najkrajšem času preplavljeni celi kraji. Posebno je trpela stara srbska prestolnica Kragujevac, kjer je v mnogih ulicah voda dosegla višino dveh metrov in je uničevalavse: poslopja, imovino meščanov in njihovo življenje. Kolikor je dosedaj znano, je 20 ljudi našlo smrt v deroči vodi, a materialna škoda znaša po sedanjí površni cenitvi mnogo milijonov dinarjev.

Beda je velika in pomoč nujno potrebna. Zato se obračajo podpisani na vse zavedne Slovenke in Slovence s pozivom, da priskočijo na pomoč našim rodnim bratom, ki jih je zadela tako teška nesreča. To je naša človeška in rodoljubna dolžnost tembolj, ker so bratje iz Srbije, ko je zadela Ljubljano pred leti strašna potresna katastrofa, tudi sočustvovali z nami in bili med prvimi, ki so nam priskočili dejansko na pomoč. Mi moramo pokazati bratom Srbom z obilnimi prispevki, da sočustvujemo z njimi kot ljudje in kot rodni bratje, da smatramo njihovo nesrečo za svojo lastno nesrečo.

Vsakdo naj pomaga po svojih močeh otirati bratske solze, da se vsaj nekoliko ublaži beda onih, ki so izgubili vse kar so imeli in rešili samo življenje.

V Ljubljani, dne 5. maja 1910.

Podpredsednica:

Franja dr. Tavčarjeva.

Predsednik:

Ivan Hribar,
župan ljubljanski in državni poslanec.

Podpredsednik:

dr. Edo Šlajmer,
sanit. svetnik.

I. tajnik:

dr. Pavel Pestotnik,
profesor.

Blagajnik:

Nikolaj Novaković,
veletržec.

II. tajnik:

dr. Pavle Avramović,
sekundarij.

Članice in člani odbora:

Vera dr. Šlajmerjeva

Milica Hribarjeva

Ivan Knez,
dež. poslanec.

Rajko Perušek,
profesor.

dr. Anton Švigelj,
obč. svetnik.

Josip Lenče,
obč. svetnik.

Vaso Petričić,
veletržec.

Ubalđ pl. Trnkóczy,
obč. svetnik.

dr. Obrad Maksimović,
sekundarij.

Milan Plut,
urednik.

dr. Miljutin Zarnik,
mag. svetnik.

dr. Ivan Oražen,
obč. svetnik.

Rasto Pustoslemšek,
urednik.

dr. Gregor Žerjav,
ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug.«

Gjorgje Pevac,
inženir južne železnice.

Adolf Ribnikar,
mestni tržni nadzornik.

Politični pregled.

Pogajanja za združitev jugoslovanskih poslancev.

Znano je, da so jugoslovanski poslanci v državnem zboru razdeljeni v dva kluba: v klerikalni »Slovenski klub« in v »Zvezo južnih Slovanov«. V klerikalnem klubu je predsednik dr. Šusteršič, v »Zvezi južnih Slovanov« pa dr. Ploj. Med obema kluboma so vladale dlje časa precej napete razmere, v prvi vrsti radi tega, ker je klerikalno časopisje neprestano ščuvalo proti poslancem, združenim v »Zvezi južnih Slovanov«. V zadnjem času se je ta napetost dokaj ublažila in dr. Šusteršič je celo sprožil predlog, naj bi se oba kluba čim najtesneje združila, ako bi že ne kazalo, da se pretopita v en enoten klub. V smislu tega predloga so se pričela med obema kluboma pogajanja, ki pa še niso zaključena, a vendar kaže vse na to, da bodo končno uspela. Proti krepki, kolikor mogoče enotni organizaciji jugoslovanskih poslancev ne ugovarjamo, menimo pa, da morajo biti poslanci, združeni v »Zvezi južnih Slovanov«, prav oprezni nasproti klerikalcem, zlasti pa nasproti dr. Šusteršiču. Znano je namreč, da so bili klerikalci, na čelu jim dr. Šusteršič, še nedavno tega načelni nasprotniki skupnega jugoslovanskega kluba. Kako to, da so sedaj kar preko noči postali navdušeni zagovorniki čim najtesneje združitve vseh jugoslovanskih poslancev? Stvar je precej sumljiva. Morda ni popolnoma izmišljena vest nemških in drugih listov, ki zatrjujejo, da snuje dr. Šusteršič enoten jugoslovanski klub samo zato, da bi se z njegovo pomočjo dokopal na stolec ministrski!

Državnozborske volitve na Ogrskem.

Volilna agitacija na Ogrskem traja že več tednov, čeprav bo vlada razpisala volitve šele ta teden. Kakor javljajo madžarski listi, se bodo volitve vršile v času od 1. do 10. junija. V volilno borbo bodo posegle vse stranke, kakšen pa bo izid volitve, se ne da niti približno prerokovati. Sprva se je zdelo, da bo imela vladna takozvana narodna delavna stranka prav lahko stališče. Toda sedaj kaže vse na to, da je veliko vprašanje, ako si bo sploh mogla priboriti večino. Celo v zvezi z vlado stoječi listi so jeli dvomiti o uspehu vladne stranke, naglašajoč, da ni izključeno, da si opozicionalne stranke lahko pribore toliko mandatov, da bodo vladi v državnem zboru vezane roke. In kaj potem? Najbrže bo poslanska zbornica zopet razpuščena, Ogrska pa dobi z vladarjevim ukazom volilno reformo, ki bo slonela na splošni, enaki in tajni volilni pravici. Ako se to zgodi, kar bi bilo le želeto, bo za večne čase strta nadvlada in premoč madžarskega življa na Ogrskem.

Volilna reforma na Hrvatskem.

Hrvatski ban, dr. Nikola Tomašić, se je v sredo vrnil z Dunaja, kjer ga je sprejel cesar v posebni avdijenci. Ban je predložil vladarju v odobrenje volilno reformo, s katero se ima na Hrvatskem znatno razširiti volilna pravica. Vladar je to volilno reformo odobril in hrvatska vlada jo predloži hrvatskemu saboru (deželnemu zboru) že te dni v razpravo. S to volilno reformo se zviša število volilcev, ki sedaj ni dosegalo niti številke 100.000, na okroglo 350.000, kar je gotovo znaten napredek. Ta volilna reforma bo gotovo sprejeta, čeprav jo bodo mogoče skušali celo z obstrukcijo preprečiti frankovci, to je tista stranka, ki jo vodi nemški Žid dr. Frank, tista stranka, ki proglašja Srbe za Hrvate pravoslavne vere, Slovence pa za planinske Hrvate.

Vstaja v Albaniji.

Bitka pri Kačaniku.

V zadnji številki smo obširno poročali o upor v severni Albaniji proti turški vladi. Uporniki so zasedli gorsko sotesko pri Kačaniku ob železniški progi Skoplje - Mitrovica. Skozi sotesko teče reka Vardar. Upornih Albancev je bilo okrog 6000, ki so bili vsi dobro oboroženi ter so imeli na razpolago celo topove. — Turška vlada je poslala proti vstašem generala Šefket Durgut pašo s precej močno armado. Pretekli petek je prišlo med upornimi Albanci in med turško armado pri Kačaniku do bitke, ki je trajala ves dan. Ves dan so grmeli topovi, da se je slišalo do Skoplja. Ker je na desnem krilu general Osman paša prišel Albancem za hrbet in jih je od zadaj naskočil, so bili uporniki prisiljeni se umakniti. Umaknili so se v polnem redu v smeri proti Prištini in Djakovi, ko so preje na bojišču pokopali, kakor je pri njih navada, vse svoje mrtvece. Zato tudi ni mogoče dognati kako velike so bile njihove izgube. Na turški strani je padlo okrog 500 vojakov, najmanj toliko, ako ne več, pa jih je bilo ranjenih.

Prva bitka z Albanci se je torej končala za turško vojsko ugodno, čeprav jih je stala ogromnih človeških in gmotnih žrtev.

Ali bo sedaj mir?

V bitki pri Kačaniku so bili uporniki premagani. Toda s tem še ni udušena vstaja, zakaj uporniki so se umaknili proti severozapadu v nedostopne gore, kjer jim turška vojska ne bo mogla lahko do živga in kjer se jim bo pridružilo še mnogo bojaželjnih albanskih plemen, ki v bitki pri Kačaniku še niso sodelovala. Ker je med tem nastalo sumljivo revolucionarno gibanje tudi v južni Albaniji, zlasti ob grški meji, kaže vse na to, da

Turki ne bodo mogli tako hitro udušiti albanske vstaje, zlasti ako je res, da podpira to revolucionarno gibanje z gmotnimi in drugimi sredstvi neka sosedna država.

Kaj bo z Novim pazarjem?

Novi pazar se imenuje dežela, ki leži med Srbijo, Hercegovino in Črno goro. Do aneksije Bosne in Hercegovine je imela Avstrija v tej deželi svoje vojaške posadke. Ob priklopljenju Bosne k naši državi je avstrijska vojna uprava umaknila svoje vojaštvo iz te pokrajine. Sedaj se baje tega svojega koraka kesa in name-rava zopet zasesti to deželo, in sicer pod pretvezo, da pomaga Turčiji pokoriti uporne Albance. Vest o teh avstrijskih načrtih je povzročila silno razburjenje v Srbiji, ki že dolgo časa škili na to pokrajino, ki je po narodnosti skoro popolnoma srbska. Ako bi torej Avstrija res stegnila svojo roko po Novem pazarju, je prav lahko mogoče, da nastane krvavi ples ne samo med Turčijo in Avstro-Ogrsko, marveč tudi med Srbijo in Avstrijo. Da bi bila takšna vojna velika nesreča ne samo za državo, marveč predvsem tudi za nas Slovence, ki bi morali brez dvoma prvi v boj, nam pač ni treba naglašati. Zato bi bilo le želeto, da Turčija vdusi upor v Albaniji in da zavlada skoro zopet mir na Balkanu.

Razgled po Slovenskem.

r Volitev mestnega župana v Ljubljani. V torek je volil mestni občinski svet v Ljubljani novega župana. Soglasno in z velikim navdušenjem je bil izvoljen za župana državni poslanec **Ivan Hribar**, ki ga je doletela ta visoka čast že šestič. Takisto soglasno je bil izvoljen za podžupana deželni poslanec in deželni odbornik **dr. Ivan Tavčar**. Če sme biti kaka občina na Slovenskem ponosna na svoje občinsko starejšinstvo, je lahko v tem oziru ponosna Ljubljana, ki ima na čelu svoje občinske uprave dva izmed najboljših mož, kar jih premore Slovenija.

r Slovenci v gosteh pri Hrvatih. Ljubljanska »Glasbena Matica« je v četrtek priredila na vabilo hrvatskih gospa v narodnem gledališču v Zagrebu koncert na korist spomeniku, ki ga Hrvatje postavijo velikemu škofu, plamtečemu rodoljubu, plemenitemu narodnemu dobrotniku in navdušenemu Jugoslovanu Strosmajerju. Izleta v Zagreb se je udeležilo nad 400 Slovencev in Slovenek. Sprejem slovenskih gostov v Zagrebu je bil tako presrčen, kakor še nikdar doslej. Koncert je bil sijajen, navdušenje velikansko. S posetom »Glasbene Matice« se je še bolj utrdilo starodavno slovensko-hrvatsko bratstvo.

r **Ruski izletniki na Slovenskem.** Kakor poročajo iz Petrograda, priredi letos okrog 1000 ruskih profesorjev, učiteljev in učiteljic potovanje po Avstro-Ogrski. Mnogo izmed teh jih pride tudi na Slovensko, kjer si ogledajo Ljubljano, Postojnsko jamo, Bled in Bohinj. Pokroviteljica teh izletov je grofica Bobrinska, ki ima tudi namen, obiskati slovenske dežele. Ruski gostje so nam seveda dobro došli, saj bodo slavo in krasoto naše slovenske domovine raznesli širom prostrane bratske Rusije!

r **Prvi majnik — praznik »Orlov«.** Dne 1. maja so se zbrali na Šmarni gori »Čuki« izpod Šmarne gore. Novi prerok, Trseglav, je predlagal, da se določi 1. majnik za praznik »Orlov«. »Čuki« so res tatinska družba. »Sokolom« so ukradli kroj, socialistom pa hočejo ukrasti njihov prvi maj.

r **»Sokoli« in »Orli«.** Klerikalce je lomil grozen strah za bodočnost, ko so videli, da vsa mladina prehaja v napredne vrste. Kako bi to preprečili? Mislili so si: »Naprednjaki imajo »Sokola«, v katerega sili naša mladina. Že vsak kmečki fant hoče biti »Sokol«. Naše mladeniške družbe nič več ne vlečejo. Edino »Marijine družbe« drže pokonci tudi mladeniške družbe. Bliža se čas, ko ne bomo imeli nobenega mladeniča več na svoji strani. Kako naj temu odpomoremo? Ustanovimo tudi mi telovadna društva.« Rečeno, storjeno. Začeli so ustanavljati telovadna društva, katerim pa niso hoteli dati nikaškega imena. To pa je bilo dobro premišljeno. Klerikalci so vedeli, da potem sploh ne bo hotel nobeden mladenič pristopiti v klerikalno telovadno društvo, če dajo svojim telovadcem posebno ime. Fantje naj mislijo, da so »Sokoli«. Ker so pa bili tisti fantje, ki so jih zvalili klerikalci pod fajmoštrovo kapo brez imena, jih je ljudstvo samo krstilo. Dalo jim je zelo značilno, nad vse primerno ime »Čuk«. In ime »Čuk« se je klerikalnih telovadcev tako prijelo, da se ga ne bodo nikdar več iznebili. Zdaj so pa bili klerikalci v veliki zadregi. Na vse kriplje so se branili »Čuka«, drugega imena pa imeli niso. Poklicali so na pomoč sv. Duha. Sklicali so veliko skupščino, na kateri so se posvetovali, kakšno ime bi dali svojemu novorojenemu telovadcu. Eni so bili za to, da se obdrži ime »Čuk«, drugi so bili za »Jastreba«, tretji za »Krokarja« itd. Slednjič je prišlo razsvetljenje od zgoraj, tako da so veliko večino glasov sklenili, naj se njihovo dete imenuje »Orel«. In tako imamo danes »Orla«, ki se skriva pod fajmoštrovo kapo. Kar gospod fajmošter rečejo, to mora storiti »Orel«. Kadar gospod fajmošter ukažejo, pa mora »Orel« lepo pobožno k spovedi, mora zvoniti, mora tudi pomesti fajmoštrovo sobo, osnažiti čevlje itd. Za take ljudi pa je ime »Čuk« še mnogo prečastno, za take ljudi je edino primeren

izraz: mirkuca. Fantje, ki imajo res kaj časti v sebi, ki še niso postali popolni fajmoštrovi sužnji, tisti fantje bodo ob prvi priložnosti zapustili vrste farovških »Orlov«, ter se bodo pridružili društvu, v katerem so združeni svobodni slovenski fantje, pridružili se bodo slovenskemu Sokolu. Pod kaplanovo in fajmoštrovo kapo ne bo tičal slovenski fant!

r **Škof na birmovanju.** Od Sv. Lenarta pri Dobrunjah se nam piše: Letos smo imeli birmo tudi pri nas. Dasi je župnija popolnoma klerikalna, vendar je nastal med župljani spor, in sicer radi sprejema škofa Antona Bonaventure. Nekaj kmetov je bilo za to, da bi darovali smreke za mlaje, drugi pa o tem niso hoteli ničesar slišati. Tako je prišlo, da so darovali mlaje samo nekateri kmetje. Te mlaje so nato postavili in jih primerno okrasili. Drugo jutro so ti mlaji ležali na tleh, ker jih je nekdo podžgal. Ne da bi to dejanje odobraval, beležimo ga v dokaz, kako malo spoštovanja uživa škof v širokih plasteh našega ljudstva.

r **Časi se spreminjajo.** Pred kakimi tremi leti so letele iz Koroške dežele na voditelja slovenskih klerikalcev, na dr. Šusteršiča, najhujše psovke. Najnavadnejša je bila: narodni izdajalec. Tistega izdajstva ni dr. Šusteršič še prav nič popravil. Koroški Slovenci še vedno zdihujejo radi dotičnega izdajstva pod nemškim podplatom. In vendar so koroški zaslepljeni dne 1. maja odposlali tistemu, ki so ga svoje dni obkladali z izdajalcem, naslednjo brzojavko: »Na sijajnem shodu v Celovcu zbrani zaupniki katoliškega političnega društva koroških Slovencev z navdušenjem odobravajo pristop koroške politične organizacije k V. L. S. in navdušeno pozdravljajo njenega načelnika, dr. Šusteršiča.« — Nekdaj so ga zmerjali z izdajalcem, zdaj ga pa navdušeno pozdravljajo. In taki neznačajni ljudje so voditelji koroškega slovenskega ljudstva. Pač žalostno!

r **»Slovenska Straža«.** Enajsti maj bo zopet »velepomemben« dan v zgodovini naših klerikalcev. Ta dan bodo ustanovili v hotelu »Union« narodno obrambno društvo »Slovenska Straža«, katere namen je, kakor trdijo klerikalci »obramba slovenskega življa potom narodne izobrazbe in gmotne okrepitve ljudstva na krščanskem, narodnem in patrijotičnem temelju.« Klerikalci so res prebrisani tiči. Ker vidijo, da se ljudstvo obrača od njih, ker vedno bolj spoznava, da je klerikaleu prva skrb njegov lastni žep in ljudstvo tudi uvideva, da je klerikalec pripravljen prodati vse slovenstvo za par grošev, zato si hočejo klerikalci nadeti na svoj izdajalski obraz veliko slovensko krinko, da tako še nekoliko časa obdrže slovensko ljudstvo na vrvi. Kakšni narodnjaki so klerikalci s svojim dr. Šusteršičem, so pokazali takrat, ko se je šlo v državnem zboru za

splošno volilno pravico. Takrat so klerikalci dovolili, da je dobilo 15 tisoč Kočvarjev enega poslanca, 130 tisoč slovenskih Korošcev pa tudi samo enega. O tem se je sicer že mnogo pisalo, pa ne škoduje, če to še enkrat pribijemo. Naj naše ljudstvo izve, kako zastopajo klerikalci koristi slovenskega naroda. In ko je bilo pred letom kranjsko nemštvo v največji nevarnosti, kdo mu je priskočil na pomoč? Klerikalni časopisi in slovenski škof. Da so se klerikalci z vso ostudnostjo vrgli v boj proti edini slovenski obrambni družbi, proti naši šolski družbi sv. Cirila in Metoda, to je pač že vsakemu Slovencu znano. In pri vsem tem hočejo klerikalni voditelji veljati za najboljše Slovence, za rešitelje vsega slovenstva. Slovensko ljudstvo, sodi jih po njihoveh delih, ne pa po njihovih besedah! — Novoustanovljena »Straža« ima v svojem programu tudi »gmotno okrepitev ljudstva«. Ob tej priliki bomo morda vendarle izvedeli, koliko tisočakov je že dobilo slovensko ljudstvo za svojo gmotno okrepitev iz sklada za »Obmejne Slovence«. Ampak kaže se, da se pri »Obmejnem skladu« klerikalci zelo boje luči. Mesto da klerikalci sklicujejo ob ustanovnem shodu »Straže« občni zbor »Rafaelove družbe«, naj bi raje sklicali občni zbor, ki bi podal jasne račune o »Obmejnem skladu«. To bi naše ljudstvo gotovo bolj zanimalo, kakor pa občni zbor »Rafaelove družbe«, katere agente je ameriška vlada izgnala iz New-Jorka, ker so odirali slovenske izseljence. Enajsti maj prinese torej na vsak način nove slave, novih zmag in — kar je glavno — polne blagajne, če ne ljudstvu, pa klerikalnim prvakom.

r **Spremembe pri c. kr. finančni straži na Kranjskem:** Novi oddelki se ustanovijo v Vipavi, Mokronogu in Škofji Loki. — Prestavljeni so: gg. preglednik: Franc Burger iz Litije v Vipavo; naslovna preglednika: Franc Kogej iz Žužemberka v Mokronog in Ivan Florjančič iz Mengša v Litijo; nadpazniki: Jurij Hude iz Kranja v Škofjo Loko, Peter Držaj iz Postojne v Žužemberk in Anton Česen iz Senožeč v Mengeš kot oddelkovodje. Nadalje so prestavljeni: nadpazniki: Luka Kunstelj iz Mengša v Žužemberk, Ferdinand Kobal iz Jesenic v Mengeš in Josip Stary iz Litije v Senožeč; paznik Karl Leitgeb iz Senožeč v Vipavo, Josip Beguš iz Novega mesta v Mokronog, Franc Pust in Franc Rožanc iz Kranja v Škofjo Loko, Ivan Torkar iz Žužemberka v Postojno in Josip Slobodnik iz Ljubljane na Jesenice. — Iz službe je odpuščen na lastno prošnjo paznik Ivan Lenasi.

r **V Št. Ilju na Štajerskem** se bije že mnogo let hud boj med Slovenci in Nemci. Ker naseljuje nemška družba »Südmark« nemške protestante iz Prusije, je velika nevarnost, da ne pride prej ali slej sloven-

ska občina v roke Nemcem. Pri letošnjih občinskih volitvah je bilo izvoljenih šest nemških in šest slovenskih občinskih odbornikov. Zato je bila volitev župana zelo težavna. Odločiti je moral žreb, in to pot se je srečno odločilo za slovenskega župana. Izžreban je bil Slovenec Fran Thaler. Izžrebani so bili tudi trije svetovalci, in sicer dva nemška in eden slovenski.

r Halleyev komet. Najnovejša vest o Halleyevem kometu pravi, da zemlja ne pojde skozi kometov rep. Na znameniti zvezdoglednici v Greenwichu na Angleškem so astronomi na podlagi opazovanj Halleyevega kometa izračunali, da gre komet po takih potih, da zemlja ne pojde skozi njegov rep. Astronomi dunajske zvezdoglednice pravijo, da zna biti ta račun pravilen. Preračunavanja, na podlagi katerih so astronomi trdili, da pojde zemlja dne 18. maja skozi kometov rep, so temeljila na jako kratkem opazovanju kometa v prvih dneh novembra. Sedaj je mogoče opazovati daljši del elipse, ki jo preteče komet in je mogoče z večjo gotovostjo izračunati, kako pojde naprej.

r Šolo so zaprli pri Sv. Lovrenu na Dravskem polju radi škrlatice in davice. Umrlo je že 10 otrok.

r Nemškutarska predrznost. Znani Hans Woschnagg v Šoštanju je prišel te dni v tamkajšnjo slovensko posojilnico. Kričal je na bivše slovenske odbornike z besedami: »In der Gemeinde haben alle gestohlen!« Pozneje pa se je mož ustrašil svojih besed ter je prosil napadene Slovence ustmeno in pismeno odpuščanja. — Res, lep župan je ta Hans Woschnagg po domače Muki.

Dolenjski novičar.

d »Novi Lurd. Župnik Anton Lesjak iz Št. Jerneja je nam poslal z ozirom na dopis pod tem naslovom to pismo, ki ga lojalno priobčujemo: »Mislim, da namenoma nočete nobenemu krivice delati, bodisi stranke klerikalne ali liberalne, zato prosim, sprejmite v prihodnjo številko »Slovenskega Doma« ta-le popravek: »Ni res, da se uganja goljufija v Novem Lurdu »pod patronanco šentjernejske duhovščine«, res pa je, da so bili vsi šentjernejski duhovniki takoj spočetka do danes nasprotniki tem homatijam razen enega gospoda, ki je pa že zdavnej odšel na drugo službo. Res je, da sem podpisani zadnjo nedeljo, ko za vaš članek niti vedel nisem, — starše javno svaril, naj saj mladine ne puščajo v Lurd, ker se ondi samo potepanja in pijančevanja uče. Res je, da sem javno rekel, da vse skupaj ni drugega kakor da se eni trotje pri tem dobro pasejo. — Spoštovanjem Ant. Lesjak, župnik.

d Iz Mokronoga. Kdor se hoče prepričati o Pirnatovi delavnosti, ki jo povišuje »Domoljub«, naj pride pogledat pred našo

šolo. Kar sta lani učitelja Tratar in Levstik s trudoma naredila za olepšavo šole, to je naš oberčuk vse uničil. Lepi nasadi so uničeni, dal je pa navoziti kamenja, da bi se človek ubil, ko bi moral po noči tam hoditi. Tako je za napredek vnet naš Pirnat. — Urarja v Mokronogu prav pogrešamo, ker je sedanji vsled starosti oslabel. Izhajal bi povoljno. »Sokol« dobro došel. — Dopisnik zadnjega »Domoljuba« je podel lažnik, ki tako ostudno laže o našem »Sokolu«, da se še njegovi somišljeniki zgražajo. Telovadilo se je zadnjo nedeljo do tričetrt na dve, ne pa med naukom, kakor podlež piše, ker nauk se šele ob 2. prične. Naš »Sokol« se kljub klerikalnim lažem čimdalje bolj razvija. Vaše zaletavanja mu ne more prav nič škoditi. Pred svojim pragom snažite. »Sokoli« so se prevrnili v vodo, ko so se iz Št. Janža peljali, tako trdite vi; vsakdo pa vé, da je laž, ker sploh ceste ob vodi iz Št. Janža v Mokronog ni. Ker sam vedno v lažeh plava, pa misli, da tudi mi po vodi plavamo. Kolumb, Kolumb, kaj bo s teboj? — Zakaj nisi povedal, da sta se prevrnili »deževni« poslanec Hladnik in naš kaplan ko sta se peljala od shoda iz Št. Ruperta, da bodeta nosila ves čas svojega življenja vidno znamenje na svojem telesu?!

d Iz Novega mesta. Umor in samomor. V Novem mestu je v zadnjem času veliko mladih ljudi, ki tako sovražijo svoje življenje, da si ga kar samovoljno prikrajšajo. Neka gospodična iz Ljubljane je zavžila lizol. Ker pa lizol ni pijača, pripravna za tako nežne želoččke, kakor jih imajo ljubljanske gospodične, je morala zapustiti solzno dolino in se preseliti na oni svet. — Medvedu, mlademu fantu iz Ločne pri Novem mestu je pa življenje prikrajšala roka morileca. Neki fant iz Drske, Jukšič, ga je zabodel v trebuh; potipal ga je tako globoko, da je nesrečnež umrl. A Jukšič je bil dober kristjan, ki se je svojega zločina temeljito kesal. Vest ga je tako pekla, da se je šel sam javiti sodišču. Počakati ni maral kazni, ki bi mu jo naložila posvetna gosposka; obupal je sam nad seboj in izvršil kar sam obsodbo. Drugi dan se je v ječi obesil. — Počasna, lena Krka je že marsikoga požrla in ga ni vrnila več živega. V Krki se jih je veliko utopilo, deloma po nesreči, deloma vsled samomora. 25. preteklega meseca je neka gospodična iz Novega mesta sklenila končati si življenje v Krki. Skočila je na Loki v vodo. Pa nesreča nikjer ne miruje. Ob istem času je bil na Loki dijak, ki je to zapazil, naglo prhnil za njo in jo rešil, ter preprečil samomor. Že od nekdanj slove novomeški dijaki za dobrosrčne ljudi, ki radi pomagajo pri nesrečah.

d Iz Tržišča. Podpisani pozivljam slavno uredništvo »Slovenskega Doma«, da blagovoli izjaviti, je-li sem v resnici jaz poslal dopis iz Tržišča o tukajšnjem poštnem uradu. Ker me gotovi individui pod-

tikajo to in trdijo, da sem dopisnik »Slov. Doma«, povem vsem dotičnikom: Vsak pravi, da je prav in res, kar je bilo natisnjene, da vse podpiše od prve do zadnje besede. **Sram vas bilo torej, ker mi skušate s tem škodovati,** da me dolžite tega dopisa, o katerega umestnosti ste sami prepričani, s katerim pa nisem jaz v nobeni zvezi. — Polje, dne 3. maja 1910. Majcen Fran, pravnik. (Potrjujemo, da nam dotičnega dopisa ni poslal gospod Majcen. Uredništvo.)

d Z Dolenjskega. Šentrupertski »Domoljubov« ali bolje rečeno »Lažiljubov« dopisun se že leta in leta zaganja zdaj v tega, zdaj v onega, in če bi zbrali vse te dehteče evetke njegovih surovih izbruho, pa bi res videli barabstvo njegove duše. Zdaj je pa žaljen in ogorčen, ako se ga enkrat krene po strupenih krempljih, ki jih je začel stegati celo čez farne meje, da bi še koga popadel. Drugim očita lažljivost, pa je bil sam zaradi obrekovanja sodnijsko kaznovan. Je pač ciganske sorte. Grozi tudi, da bo »Lažiljub« prinesel imena tistih, ki so naročniki »Slovenskega Doma«. Povemo mu, da nam ni to nikaka grožnja, ampak v čast, da smo naročeni na »Slovenski Dom«, kar je dokaz, da smo samostojni možje, brez strahu, ne pa kimoveci in podrepniki. Samo čudno se nam zdi, kje naj izve imena naročnikov. To je mogoče le na c. kr. pošti. Mar se tam ne čuva več uradna tajnost? Potem sme tudi »Slovenski Dom« odgrniti zastor, da se bo videlo in izvedelo marsikaj, kar je in tudi ni več tajno. Zato niti ne potrebujemo krdela vohunov in špijonov, kakor jih ima »Lažiljubov« dopisun. Če komu to ni všečno, naj se zahvali dopisunu »Lažiljuba«, ki ne jenja grizti. Bomo videli.

d Iz Trebnjega. Te dni nanesel je pogovor v Kužnikovi gostilni, ali bolje v trebanjskem »Katoliškem domu« med drugim tudi na »Sokole«. Ko je nekdo izmed gostov naglašal visoki pomen sokolstva, spravil se je nadenj 18letni Kužnikov sin ter psoval »Sokole« z najpodležimi psovskami, izmed katerih je bila baraba še najmilejša. Mesto da bi bila pričujoči oče in mati primerno pokarala mlečnozobega fanta, sta mu še hrabro pomagala. Na »Sokole« se je spravil tudi neki ponočnjak, ki je bil pri veselici požarne brambe vsled skrajno nedostojnega vedenja našeskan kot šestleten paglavec. Če se ne bo v kratkem temeljito poboljšal, priobčili bomo o škandalih, ki jih je uprizoril v neki gostilni na Cvipljah. Pa vrnimo se k junaku omenjenega večera. Kužnikova hiša je v Trebnjem edina, ki se prišteva klerikalnim. Čudno je torej, da so oče Kužnik svojega sina tako slabo vzgojili, da ga morajo dostikrat v največjem delu ob 8. zjutraj, včasih še pozneje vleči za noge iz svisli. Pa tudi dekletom že dela nočne obiske. Vprašamo očeta Kužnika, če je Pepček že dobil nazaj nove

čevlje, katere mu je pred par tedni nekdo v svoji hudomušnosti skril, ko se je ta nadbudni katoliški mladenič sezul in bos bližal svoji izvoljenki, da bi ga kdo ne slišal. Pošteni trebanjski fantje naj pa preudarijo, s kom bodo občevali, da ne bodo trpela njihova čast. Slednjič še opozarjamo, da bi bilo jako dobro, če bi poklicani faktorji pogledali, v kateri hiši se cele noči igra hazardna igra »Einundzwanzig« ali kakor jo oče Kužnik imenuje »vinti un«.

d **Izlet Litijsko-Šmartinskega »Sokola« na Vače**, ki bo v nedeljo, dne 8. t. m., bo nudil mnogo prijetne zabave. To bo prvi izlet imenovanega »Sokola«. Odhod iz Litije ob 12. uri 30 min. Prihod na Vače torej okoli 2. ure 30 minut. Kakor se nam poroča, se udeleži izleta tudi »Zagorski, Trboveljski in Hrastniški Sokol«; »Ljubljanski Sokol I.« pa pošlje I. vrsto telovadcev. Za petje bo skrbelo pevsko društvo »Zvon« iz Šmartna in »Moravsko pevsko društvo«. Kmalu po prihodu na Vače se vrši javna telovadba po redu: 1. celjske proste vaje; 2. proste vaje naraščaja; 3. vaje na orodju. Po telovadbi ljudska veselica na dvorišču župana A. Zarnika. Pridite vsi, ki ste dobre volje! Na zdar!

d **Prostovoljno gasilno društvo v Šmartnem pri Litiji** napravi dne 5. t. m. to je v četrtek pešizlet v Javorje, in se obenem udeleži sv. maše v spomin patrona sv. Florjana. Na udeležbo se vabijo vsi prijatelji društva. Odhod iz Šmartna ob 8. uri zjutraj.

d **Požar na Dvoru**. Dne 3. t. m. ob 1. zjutraj je nastal na Dvoru ogenj. Na srečo je bila noč mirna in tiha, tako da so pridni gasilci in gasilke hitro omejili ogenj. Gospodar ima občutno škodo, ker je imel v shrambi mnogo orodja, krompirja in pese ter na skednju seno. Tudi hlev je bil že v ognju, pa so ga pridni gasilci oteli. Da občina nima brizgalne, je pač zelo čudno; želeti je, da si jo kmalu oskrbi.

d **Prememba posesti**. Dobro znani hotel g. Frana Gregoriča v Krškem je pred kratkim kupila novoustanovljena »Prva vinorejska zadruga v Krškem« za kupnino 80.000 K.

d **Iz Mokronoga** se nam piše: Tu imamo osivelega starčka gospoda nadučitelja Lavriča, ki je celih 43 let neprenehoma deloval na šolskem polju in sicer večinoma v Škocijanu. Jubilejni križci in svetinje so se delile v jubilejnem letu na tisoče, — a starčka, sivolasega nadučitelja, se ni nihče spomnil. Naj te vrstice služijo v namen, da mu višja oblast preskrbi odlikovanje, katero mu gre po vsej pravici.

d **Železniška nesreča**. Zagorje ob Savi: V torek zvečer ob pol 7. je brzotovorni vlak št. 822 med Zagorjem in Trbovljami trčil ob voziček za gramoz. Poškodovan ni nihče. Ljudje so se še pravočasno umaknili, razen enega, ki ga je vrglo v kanal, a

se k sreči ni nič poškodoval. — Nesreče so vzrok sami delavci, ki bi ne smeli med časom prevažati vozička. — Stroj je voz popolnoma razdrobil.

Jz Krmelja pri Št. Janžu.

d **Demolirati** znajo, popravljati potem pa nečejo, to je tudi ena nelepah navad premogokopnega vodstva v Krmelju, ki zna imeti za posledico spet kako večjo ali manjšo nesrečo. Ko je ubilo delavca Škodo, se je različno govorilo; nekateri so trdili, da je bil svoje nesreče kriv sam, drugi zopet narobe in so se norčevali, češ, da so jih veliko odpustili, druge do bodo pa pobili in bo »Werk« naposled slavno poginil. Baje so istega delavca drugi dan na šentjanskem pokopališču nameravali zopet odkopati, da bi ga razteleseli. Cela zadeva je zavita nekako v meglo. Da je vodstvo preveč brezbrizno pri varnostnih napravah, nam priča neko drugo dejstvo. Pri navpičnih rovih, ki so jih napravili ob Strašpergu in drugod v gozdih in so jih potem pustili, niso napravili niti zadostne ograje, niti jih zasuli. Ker ljudje gonijo mimo živino, se lahko pripeti, da pade kako živinč v rov in zdrči v prepad, da ga nihče ne dobi venkaj. Kdo bo potem krivec in dolžan trpeti škodo. Menimo, da kmet ne, ampak rudnik, kojega dolžnost je, skrbeti, da se to ne zgodi, s tem da rove zasuje. Kmet ni dolžan, popravljati v svoji hosti nered in graditi jame, ki jih napravijo rudarji. Podobno se godi tudi s poti, ki se zasipljejo in udirajo. Zato bi bilo dobro, da bi enkrat ponoči gospod direktor svoje telesce prekopičnili v eno takih jam in bi morali celo noč vpiti na pomoč, predno bi kdo prišel in pomagal, da bi se spet skobacali na površje. Potem bi morda kaj blagovolili ukreniti, da se bi povsod gledalo malce več na varnost ljudi in živine. Za igrališče tenisa pri svoji »grajzlariji« tako skrbe, da morajo delavci še v nedeljo gladiti in likati ga. No da, da je le za njih prav, če je drugim prav ali ne. Vsak zase, Bog za vse; ampak to vendar ni prav in ne lepo.

d **V kantini** je delavec svojega tovariša, mirnega človeka, udaril na kegljišču z opeko po obrazu in mu napravil nevarno rano. To in par mlajev v Krmelju je vse, s čimer se je praznoval prvi majnik. Delavci, za božjo voljo, ne spite spanje pravičnega! Organizujte se in izobražujte! S pretepi in popivanjem boste dosegli le toliko, da vam se bo še slabše godilo, kakor dosedaj.

d **Ponesrečil?** Pretekli teden, v petek, je šel Vovk iz boštanske fare na semenj v Mirnopeč; seboj je imel okoli 600 K. Do danes se še ni vrnil, iz česar se sklepa, da se je morda kje ponesrečil ali pa bil od koga napaden.

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidā nad Ljubljano.

g **Umrli** je v Kosezah pri Ljubljani znani gostilničar in kovaški mojster Ivan Kavčič, po domače »Svedrač«, v 57. letu starosti. N. v m. p.!

g **»O ta Pagatelj!«** Ako psu na rep stopiš, zacvili. In prav tako je zacvilil v zadnjem »Domoljubu« Pagatelj, ker smo svojim bralcem poročali o njegovi ponesrečeni profesuri. Pagateljeva osebnica sicer ne pomenja v naših očeh toliko, da bi se nam zdelo vredno pisati o kaki njegovi blamaži. Storili pa smo to le zaradi Tine, da ga nekoliko podražimo in da ljudje sprevidijo, da Tine le ni vsegamogočen, kakor se dela. Inače bi vendar Pagatelju profesuro ohranil. Pagatelj nikakor ne more slišati, da je od profesure odstavljen. Zato ponavlja v »Domoljubu« neki odlomek, katerega je baje dobil od ministrstva. Pravi, da ima ta odlok doma spravljen in nas vabi, da ga pridemo gledat. Ne bo nič! Cela Kraljičevina s kozolcem in s vso njegovo pikantno zgodovino vred nas ne briga toliko, da bi se Pagateljevem vabilu odzvali. Sicer se pa ravno iz omenjenega odloka dovolj jasno vidi, da je bil Pagatelj nastavljen na knjigovodski šoli samo začasno in še tisto le za letos. Že samo iz tega odloka je moral Pagatelj spoznati, da mu bode profesura odzeta in zato je od tistih dob pridno poizvedoval za kruhom. Neki doktor, ki je pravcati klerikalec (ime na razpolago), nam je rekel: »Kako si ta človek drzne govoriti o profesuri, ki nima v to potrebne izobrazbe. Saj je on le navaden čevljarski kramarček.« Vidite, tako sodi o Pagatelju doktor, ki je v politiki še celo njegovega kalibra. Potem si pa še to človeče upa ukiniti z neumnim pisarjenjem celo javnost! »O, revše!« In potem si še domišlja, bog vé kaj da je in nam celo žuga. No, tak ubožec, ki ni zmožen obdržati svoje lastne eksistence, nam pač ne more škodovati. Nadalje piše, da bi si mi prste lizali. No, to delo prepustimo Pagatelju. On si bo že takrat prste oblizoval, kadar ga bo Tine po njih okreal. Piše tudi, da bo imel zelo mastno službo pri Zabretovem bratu. Mi mu to iz srca privoščimo, vendar pa si mislimo: Tudi vižmarski Rahu je šel z najboljšimi upi služiti k Šengarju. A preteklo je zelo malo časa in hlapec Rahu je ravno tako nazaj prišel, kakor bo prišel hlapec Pagatelj. Končno še prav »kunšno« omeni, da zna Zabret tako politični tarok igrati, da je liberalcem vzel »škisa«. Da, vzel ga je, to je res. Vendar bo pa »škis« vstavil še marsikak bel las v Zabretovo trdo butico. In zlasti glede šolskega vrta mu bo dal tako »šnofati«, da bo Tinkrle najmanj 14 dni skup kihal. Tako smo torej Pagatelju nekoliko odgovorili. Kaj ne Pagatelj, v drugo boš raje tiho. Prav imaš.

No, saj te je tudi to pot morda le Tine nahrnil, da si se oglašil v »Domoljubu«. Ako je res Tine kriv, potem pa le zahtevaj od njega zadoščenje, da te vsaj za nekaj dni odveže moliti one dolgo očenaše, katere ti nalaga »tretji red«. Servus!

g Iz Komende. Dolgo smo molčali in tako dali prostost našim zahrbtnim možičkom. To vse smo zato storili, da smo jih spoznali, če so v resnici tako pošteni kakor se nam kažejo. Žal, pokazalo se je vse drugače. Ko smo imeli volitve krajnega šolskega sveta, se je župan A. Mejač kaj rad motil, da je svojim nasprotnikom oddane glasove pripisoval svojim kandidatom, na kar smo ga parkrat opozorili. Ker se ta človek šteje za tako mogočnega, se je tudi v drugi strani poslužil kaj čudnega sredstva, da doseže svoj namen. Tudi pri združni mlekarni hoče sam gospodariti. Sprejel je v službo tajnika, ne da bi bil sklican sejo ali vsaj posamezne odbornike vprašal. To je storil zato, ker je dobro vedel, da bode fantiček tako plesal, kakor bode Mejač godel. Povedali smo mu to v obraz pri seji, da ga je zato sprejel, da ne bo nihče zvedel za morebitne njegove nepravilnosti. Ker je njemu enaki posestnik, J. Strčin, za blagajnika, sta brez vednosti odbora vzela J. Strčin za se 50 kron, Mejač pa za dvorano 10 kron. Ko smo ju prijeli, sta nam prostovoljno vse povrnila ter sta se izrazila, da bosta oba odstopila. To pa ni prav verjetno, ker se ti možički take službe v preveliko čast štejejo in se prav radi pobahajo: »Jaz sem pa to in ono«. Mejač je pa še tudi zagrozil, da potem ne bode pustil po svoji poti voziti v mlekarno. Zato se bode Mejač kakor navadno, gotovo poslužil g. Legvarta, da ga bo ta zopet naslikal kot najboljšega moža. Vendar upamo, da se Legvart ne bode več potegoval za ljudi, ki niso v posebno srečo združništvu.

g Marijina devica mati — in obenem zavrtna morilka. Lenčka Krivec, 22letna posestnikova hči iz Zgoše pri Begunjah, postala je dne 22. aprila t. l. mati. Dala je življenje zdravemu krepkemu dečku, katerega je povila vpričo babice. V soboto, dne 23. aprila pa pošljejo Resmanovi po babico z naročilom, naj takoj pride, da ponese otroka h krstu, ker je jako slab in se boje, da bi umrl brez krsta. Babica se takoj odpravi k Resmanovim; prišedša pa tja, najde otroka — mrtvega, trdega in mrzlega, okoli vratu pa je imel otrok rdečkast višnjevi kolobarček. Sum je takoj letel na umor — in ne neopravičeno. Raztelesenje — še v soboto, dne 23. aprila — je pokazalo, da je bil otrok s trakom zadavljen. Morilko, Lenčko Krivec, katera je svoj zločin na licu mesta — pri raztelesenju — priznala in pokazala tudi trak, katerega je otroku okoli vratu zadržila, so odpeljali takoj v zapor v Radovljico. — Pripomba: »Marijino družbo« je tukaj

ustanovil pred par leti sam škof Anton Bonaventura.

Notranjski novičar.

n Št. Jošt pri Vrhniku. Tukaj imamo najbolj klerikalnega župana med vsemi občinami na Kranjskem. Evo njegovo preteklost. Po poklicu je mežnar; napravil je nove zvonove, samo plačali so vse drugi, ker je sleherno baburo tako dolgo nadlegoval, da je morala dati zadnji belič. Pri tovarnarju Samassi je naročil, da so na veliki zvon zapisali: »Zvon je kupil Ivan Leskovec«, da bo tako poznim rodovom pričal, da se slava klerikalca, kateri nič ne plača, obesi na veliki zvon. Sedaj name-rava podreti in zidati novo cerkev; največ preglavice mu dela baje zopet lastna hvala. Kam bi obesil svoj napis? Obelisk iz Egipta naročiti je predaleč, zato mu svetujemo bolj primeren način. Pri cerkvi raste debela lipa. Kadar bode kot mežnar k maši odzvonil, naj se vsede na lipo, njegovi podrepaniki pa naj kade pod njim klerikalno slavo. Da je res klerikalnega kalibra, vé tudi državno pravdnništvo. Za vse te imenitne zasluge so ga njegovi pajdaši izvolili za župana, seveda ne prav častno, ker je po trikratni brezuspešni volitvi šele po žrebu skočil iz klobuka kot mežnar-župan. Za to čast se ima zahvaliti naši stranki, katera se volitve skoraj nič ni udeležila. Sedaj, ko ima v rokah oblast čez zvonove in občino, se misli pošteno odškodovati. Govori se, da je pri svojem sorodniku Lampetu dosegel, da se njegova gozdna pot, katero čisto sam rabi, uvrsti med občinsko, pozneje menda med okrajne ceste. Da je za svojo klerikalno, nikdar sito malho vnet, priča jasno, da vselej, kadar je količkaj več brumnih klerikalcev ter jarih devic iz meseca srpana zbranih, vzame »bušišank« ter tako ne skrbi tolikanj za klerikalne želodce, kakor sam zase. Za vse te imenitne usluge mu bomo pri prihodni volitvi zaklicali: Janez, obleci mežnarjevo haljo ter vleci za zvonove, da bo odmevalo: »Ti nam več županil ne boš.« Imamo pa tudi jako naprednega župnika, ki silno skrbi za cerkveno premoženje, seveda naj svoj način. Sv. Jošt, gani se ter pokaži tem ljudem kamor spadajo, mežnarju v zvonik, župniku v cerkev.

n Divji petelin je zopet padel v notranjskih gozdih dne 1. maja. Ustrelil ga je g. Z a b r e t iz Travnika pri Rakeku.

n Iz Erzolja pri Vipavi. »Domoljubov« dopisnik iz Vipave se že v večih številkah imenovanega lažnjivega lista zaletava s svojo petelinjo glavo ob Erzolj, češ: glejte, kako sijajno je zmagala klerikalna stranka pri občinskih volitvah na Erzolju; padla je napredna trdnjava. Ne, ni tako! Če tudi je klerikalna stranka zmagala (volitve bojo pa itak ovržene), ostali so vendar še možje, ki bodo že poskrbeli,

da vam vaša pšenica ne pojde v klasje. Ta bi bila lepa, da bi si Erzoljci pustili od vsakega kovača zapovedovati. Ker pa že govorimo o kovaču, bodi še nekaj o gospodu Šmidu povedano. No, taka pridiga, kot jo je imel v nedeljo, je pa že od sile. Čemu nam pripovedujete, da ste čisti; saj to se pozna že na vaših očeh. Povejte nam raje, kako ste dobili vaši dve. Sicer pa upamo, da nas še večkrat razveselite s kako tako pridigo. Je saj potem doma smeh.

n Iz Slapa. Tudi pri nas smo doznali, da brez dela ni napredka. Oživelimo torej naše društvo »Lira«, ki je do sedaj žal res spalo. Upamo pa, da nas bodo v našem delu podpirali sosedje Erzoljci s tem, da vsi pristopijo k »Liri«. Tudi sosedje Ložani snujejo napredno društvo. Črnuhi se jeze, sklicali so že nekaj shod, na katerem so na vse kriplje zabavljali proti šele nameravanemu društvu, a pomagalo ne bo nič. Se bo zopet treba privaditi na odločnejši odpor. Vipava nas je zbudila iz spanja.

n Občinski odbor idrijski je imel v petek 29. aprila javno sejo, h kateri je došlo 22 občinskih odbornikov. Kot prva točka na dnevnem redu je bila: Računski zaključek mestne občine idrijske za leto 1909. O tem je poročal načelnik gospodarskega odseka odbornik F. Vidic, ki je končno predlagal, da se odobri izvzemši točke iz gerentovega gospodarstva, proti katerim se je vložila pritožba. Klerikalni virilist Kavčič je opomnil, da je račun pomanjkljiv, ker ni v njem onega zneska, ki ga je zahteval deželni odbor kot povračilo troškov za prezidavo občinske hiše št. 509. Seveda Janezu Kavčiču je neumljivo, da bi bil odlok deželnega odbora protizakonit. Sicer pa mu je to pripomnjo naročil Oswald, in verni sluga je izpolnil dano naročilo. Obširno je kritikoval gerentovo poslovanje in gospodarstvo odbornik Pegan, ki je predlagal, da se gerenta ovadi državnemu pravdništvu. Poročevalcev in odbornika Pegana predlog se sprejme proti Kavčiču, ki je edini nasprotno glasoval. Na poročilo svetovalca Dragotina Lapajnet se ugotovi prošnji odborov »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb«, ter »Podpornega društva za dijake na realki v Idriji«, da se a) društvu, ki se ustanovi posebej za vodstvo dijaške in ljudske kuhinje, potrebni prostori oddajo brezplačno v pritličju dodelane mestne hiše št. 509; b) dovoli potrebna svota za nakup priprav in c) da vsako leto primerna podpora. Odbornik A. Pegan predlaga, da se ljudska kuhinja ustanovi v proslavo 80letnega cesarjevega jubileja in otvori z dnem 18. avgusta letos. Se sprejme. Proti glasuje le klerikalni virilist Janez Kavčič. Podpornemu društvu za dijake na realki v Idriji se nakloni 200 K letne podpore. Zavrne se pritožba Fr. Poljanšek in Ivane Vončina v neki stavbni zadevi. V stavbni odsek se izvoli odbornika Vidica, v zdravstveni sve-

tovalca Pirca in v ubožni Pleskoviča. Po nekaterih slučajnostih zaključil župan javno sejo.

n **Občni zbor »Pivke«, podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Št. Peter in okolico** se vrši z navadnim dnevnim redom v nedeljo, 8. maja 1910 ob 5. popoldne v prostorih g. Ludovika Špilarja v Šent Petru na Krasu.

n **Prva vipavska vinorejska zadruga v Vipavi** ima svoj redni občni zbor 15. maja t. l. ob 3. popoldne v zadrugi pisarni. Računski zaključek za leto 1909 je vsem članom istotam na vpogled razpoložen. — Kakor smo se prepričali, se je promet pri imenovani zadrugi nasproti prvemu upravnemu letu več nego podvojil, kar vsekakor kaže, da si mlado podjetje pridobiva vedno več novih odjemalcev. Imenovana zadruga je prva odprla pot vipavskemu vinu na Češko in Moravsko in je menda tudi prva se postavila na pravo zadrugo podlago s tem, da plačuje svojim članom vinske pridelke po **doseženi prodajni ceni**, odbivši upravne stroške. Le vztrajno dalje po načrtani poti v korist in blagor vipavskih vinorejcev!

n **Iz Št. Petra na Krasu.** Dekleta naše »Marijine družbe« so se usula nad »Slovenski Dom«, kakor ose na sladko hruško. V 16. številki »Domoljuba« se zgražajo na izrek: »Če ljubo ti pri nas obstati, hinavščini se moraš vdati,« češ, da to njim ne velja, ker niso in sploh ne morejo biti hinavke, saj v Št. Petru še ni bilo, razen nekega »verzista«, nikakega hinavea. To se vzame od deklet iz »Marijine družbe« radostno na znanje, le dvomiti je, če se bo vodja deklet iz »Marijine družbe« s tem strinjal, saj dobe hinavei večkrat od nje ga z lece precej gorke pod nos. Da bi se gospod samo za enega »ničvrednega« pisatelja verzov toliko trudil, se bo dekletom iz »Marijine družbe« jako težko verjelo. Ako ste pa dekleta iz »Marijine družbe« o tem popolnoma uverjene, recite, recite o priložnosti, naj hinavcev ne kregajo več, ker jih ni. Rajši naj povedo kako dogodbico, n. pr. iz prizorov, kako so dekleta iz »Marijine družbe« nekemu med uro molitve vednega češčenja pobožno štrajkale, menda z namenom, da bi se dotičnik za vedno od altarja, še bolje s cerkve odslovil. Dogodbica, kako se je sveta Mica izrazila o onem, ki se je dne 9. julija, to je nekaj dni pred zadnjo birmo s kuratom v župnišču o slavlouku za škofa dogovarjal. Ugled za dekleta iz šentpetrske »Marijine družbe« bo menda tudi povečan, če se pove, kako je lepa pohvaljena Pjepca o času spovedi v Trnju od spovednika odveze iskala. Zato je v zahvalo onemu, ki ji ni hotel, ali ni mogel dati odveze, tudi sotovarišice pregovorila, da so šle k oni spovednici, kjer je ona odvezo dobila. Tako ali podobno bo zadostovalo po prestanku pridig o hinavstvu; to seveda pa le takrat, ko odide po mnenju de-

klet iz »Marijine družbe« prvi in zadnji hinavec iz Št. Petra. Tega odhoda znajo pa dekleta iz »Marijine družbe« še precej časa čakati. Novo domovje se ne ustvari tako naglo, kakor »značajnost« deklet iz »Marijine družbe«, staro domovje ne pozabi tako hitro kot »zvestoba« deklet do »Marijine družbe, posebno tistih, ki si zaradi možitve v Ameriko žele. Bodi vam, dekleta iz »Marijine družbe«, to za enkrat dovolj. Upati je, da bode zdaj nekoliko bolje umele v »Slovenskem Domu« priobčeni izrek; zaznale pa tudi, zakaj se je ločila pšenica od plevla med dekleti iz »Marijine družbe«. Ako pa vam, dekleta iz »Marijine družbe«, še kaj leži na jeziku, le spravite to v »Domoljub«, saj je postal »Domoljub« glede našega kraja zelo suhoparen, torej bo prav, če ga dekleta iz »Marijine družbe« ožive. Čitatelje bi znalo zelo mikati, če bi izvedeli, kdo je tisto dekle iz »Marijine družbe«, o kateri se ravnokar govori, da zna tujo lastnino izmikati, onečastiti in vreči v peč, in pa kaj bodo rekli skrbni voditelji »Marijine družbe«. Storite, dekleta iz »Marijine družbe«, to, drugače se zve mogoče še kaj več. Bдите prepričane, da ne bo molčal po dekletih »Marijine družbe« patentirani — hinavec.

Glas iz Dolov pri Idriji.

V predzadnji številki »Slovenskega Doma« je bilo na kratko omenjeno, da, so pri tukajšnjih občinskih volitvah zmagali na vsi črti naprednjaki! To poročilo pa moramo v toliko popraviti, da sta med 12 odborniki in 6 namestniki tudi dva klerikalna odbornika in en klerikalni namestnik. Ker je pa agitacija od klerikalne strani za te volitve presegala vse meje, hočemo o tem nekoliko več spregovoriti.

V naši občini ni bilo do sedaj še pri nobenih občinskih volitvah nikakega političnega boja. Dosedaj so se vedno vršili le krajevni boji med Zavratčani in Gorjani. Seveda so največkrat podlegli Zavratčani, ker je bila agitacija med Gorjani vedno hujša, katero je vodil vedno gorski župnik. In tako se je zgodilo tudi pri zadnjih volitvah pred tremi leti. Ker pa večina takrat izvoljenih odbornikov noče tako plesati kot bi hotel gorski gospod župnik, je začel ta premišljavati, kako bi prišel do tega, da bi spravi v občinski odbor same zveste pristaše »SLS.«. Pogruntal je pač pravo, ter je bil tudi popolnoma prepričan, da bode zmagala »SLS.«. Obiskal je že ob novem letu, seveda bolj tajno, zavraške dolžnike gorske hranilnice ter jim obljubil 6 odborniških mest, ako bodo volili njegove možakarje. Seveda so bili nekateri Zavratčani, kateri so imeli sedaj samo enega odbornika, s tem takoj zadovoljni. Najbolj pa seveda propadli kandidat »Slabetov Matič« ali

»Štaccar«. Ker jih pa g. Lah s tem ni mogel pridobiti, obljubljal jim je znatne podpore iz občinskega preostanka in vse mogoče druge stvari. Ker so zapeljani Zavratčani slepo verjeli tem praznim obljubam, si je bil popolnoma svest, da bode zmaga na njegovi strani; posebno pa še zaradi tega, ker se ni hotel v tem srečnem času nihče od nasprotne strani nič zmeniti. Ko je pa enkrat zvedel, da so tudi naprednjaki postavili kandidate, mu je začela njegova strankarska žilica bolj naglo biti — in sedaj pa hajdi na delo. In agitiral je na vse kriplje s svojimi predsedniki, nadzorniki, blagajniki in bogsigavedi kakšne zverine še ima. Te svoje omenjene kapacitete je poslal k svojim dolžnikom gorske hranilnice, katera jim je bila pri agitaciji pač najboljšo sredstvo — in drugim svojim pristašem, sam pa je letal zadnje dni noč in dan iz hiše v hišo ter pestil uboge volilce na vse mogoče načine. Kjer pa ni mogel pri moških nič doseči, se je pa baje spravi nad ženske ter jim pravil, da ne smejo pustiti, da bi njih možje volili te brezverske liberalce, ker, ako bodo te volili, ne bode prišel k njim obhajati in ne bode pustil nobenega na pokopališče pokopati.

Tudi pri občnem zboru hranilnice in posojilnice na Gorah ni mogel pozabiti na volitve. Prešel je takoj med svojim tajniškim poročilom k besedam: »Občina, oziroma županstvo nam dolguje za šolo na Gorah 20.000 kron. A nihče se ne zmeni za ta dolg. Sedaj bodo občinske volitve in možje izvolite vendar enkrat tak odbor, da nam bodo to vendar enkrat plačali.« Gospod Lah, ali je vas morda kdo prosil, da dajte vi občini posojilo iz te posojilnice. To ste vi pač storili sami zaradi tega, da ima posojilnica s tem dobiček. Pravili so tudi klerikalni agitatorji: Vončina, Nago-de in Lah, da hočejo samo zato v občinski odbor izvoliti druge može, da bodo ti vendar enkrat uredili te naše šolske reči. Da si upajo ti ljudje na tako hinavski način ljudstvo farbat, to pač presega že vse meje. Vprašamo vas, klerikalni gospodje, kdo drugi je kriv kot vi sami, da šola na Gori še sedaj ni kolavdirana. O tem bomo že še spregovorili na drugem mestu, kar pa vemo, da ne bode g. Lahu in tudi nekaterim drugim osebam posebno po volji. Najbolj se je pač zanašal g. Lah na zmago v tretjem in prvem razredu. Računal je v prvem razredu na to, ker je bil en naš volilec bolan. A da bi bil še bolj siguren, je skušal še dva druga naša volilca pregovoriti, da naj vsaj doma ostane, ako nočeta z njim voliti. Seveda sta mu ta dva to takoj obljubila, a samo zaradi tega, da sta ga preje iz hiše odpravila. O tej agitaciji naj bode za enkrat dovolj, kajti ako bi hoteli vse doživljaje iz Lahovega agitacijskega potovanja objaviti, bi morali spisati precej debelo knjigo. Ako pa zvemo še kak bolj važen dogodek, bo-

demo ga že pravočasno objavili in ga obenem tudi Antonu Bonaventuri pripočili, da mu bode preskrbel kako boljše faro, v kateri mu bode sreča bolj mila kot v naši. Pa tudi o okoliščinah in točkah g. Nagodeta bi lahko več poročali, a nečemo mučiti čitateljev, da bi morali brati take nadzorniške neslanosti.

In tako smo pač težko pričakovali odločilnega dne, 20. aprila. Da je bilo zanimanje za volitve res veliko, nam pač svedoči število udeležencev. V tretjem razredu se je udeležilo izmed 171 volilcev 102. In resnici na ljubo moramo povedati, da bi bili v tem razredu zmagali klerikalci, ker je naših volilcev precej izostalo, ako bi se ne cepili glasovi dveh klerikalnih kandidatov. Neki klerikalni zaupnik je predlagal volilni komisiji, naj te razcepljene glasove združi, a ta se je izrekla proti temu, na kar je g. Lah izjavil, da se bode pritožil. A še isti dan mu je takoj na Kovačevem rovtu upadel pogum, ker je vedel, da se mu občani ne bodo pustili več za nos voditi. Ko mu je nekdo omenil, da naj se pritoži, je rekel: »Boga zahvalimo, da imamo ta dva notri. (To sta Anton Nagode in Tomaž Kune.) Ako bi še enkrat volili, bi nam še ta dva vzeli. V drugem razredu se je udeležilo izmed 19 volilcev 16. Izvoljeni so bili z znatno večino naši možje.

V prvem razredu se je pa udeležilo izmed 12 volilcev 11. Kaj takega si g. Lah pač ni nadejal. In vsled tega sijanega poraza je postal z drugimi vred tako potr, da v tem razredu niti namestnikov ni hotel voliti. Ko je prišla nanj vrsta, je rekel: »Se lepo zahvaljujem; za danes imam dovolj« in odkuril jo je urnih krač.

Možakarji, katere je hotel g. Lah spraviti v občinski odbor, so povečini same duševne revice in celo tudi taki, pri katerih žene hlače nosijo. Agitacija za te ljudi je pa bila taka, da so se občani že kar zgrazali nad takim početjem. Mnogo jih je reklo, da tako početje presega že vse meje. Gospod župnik Lah naj se briga za stvari, za katere je postavljen, občinske svari in sploh stvari, katere ga nič ne brigajo, naj pa pusti pri miru. In na dan volitve so ti tudi pokazali, da se ne pustijo voditi od take osebe kot je g. Lah in njegovi aposteljni. Veliko volilcev se je tudi kesalo, ker so tako slepo verjeli lažnjivim besedam gospodov »SLS«.

Nekateri čitatelji si bodo pač morda mislili, da to vendar ni prav, da se tako piše o našem dušnem pastirju, a povemo jim, da je tega kriv sam g. Lah, ker se vtika v stvari, katere ga popolnoma nič ne brigajo. On naj se drži svojega posla, mi pa bomo skrbeli tudi za svoje. Za vzgled k tem našim besedam naj jim bode zavraški g. župnik, kateri se pač briga edino le za svoj poklic ter uživa vsled tega tudi vsestransko zaupanje in spoštovanje.

Ameriške novice.

a **Žalosten slučaj** vam imam sporočati, ki pa ni nenavaden tukaj v Ameriki. Dne 10. marca sta delavca, Štefan Tučkan iz Ivan Zeline in Radoslav Litra iz Brezovega polja, prejela svojo plačo. Kakor navadno, sta se sladko ginjena napotila spat namesto v Stelton, v Harisburg, kjer sta kolovratila okoli. Nazadnje sta najela v Windson hotelu sobo. Ker sta bila v rožicah, sta pozabila zapreti plinovo cev. Čez tri dni je prišla iz Harisburga brzojavka, da ležita dva mrtva človeka v Windson hotelu, nakar sta jih šla dva rojaka pogledat. In res sta jih spoznala za gori omenjena. Ko sta nabirala za pogreb, ni hotel noben rojak nič dati. Prav pripominja eden tukajšnjih listov: »Za pogreb rojaki ne dajo, za pijance pa, če jih policija zapre, ne štedijo denarja.« Žalostno, pa — resnično. Prvi je bil star 38 let in zapušča ženo v starem kraju in dvoje otrok; drugi pa 25 let in ima ženo in enega otroka v starem kraju. Oj ti alkohol!

a **Rojak Anton Konestabo**, star 28 let, doma iz Pregarjev na Primorskem, je v Jolietu po dolgotrajni bolezni sredi zadnjega tedna podlegel jetiki. Pri društvu ni bil pokojnik žal nobenem.

a **Tovarno avtomobilov** ima v Jolietu Slovenec Janez Strucelj.

a **V Calumetu, Mich.**, je po kratki bolezni umrl Frank Mesnar 8. aprila. Zapušča soprogo s šestimi nedoraslimi otročiči, ki je najstarejši komaj 11 let, najmlajši pa dva meseca star. Pokojni je bil star 36 let, doma je bil iz Stopič, vas Veliki Orehek. Bival je v Ameriki več let.

a **Pri štrajku premogokopov v Westmore P. A.** je bil obstreljen eden naših rojakov. Odkod je doma, nisem mogel poizvedeti, ker take reči zakriva eden kakor drugi.

a **Oropan rojak.** Dne 9. marca je šel naš rojak, Peter Starašinič, znan mlinarski sin iz Mošanc, iz Raukina v Bradock na kolodvor povprašat radi voznega lista. Mislil se je namreč drugi dan odpeljati v staro domovino. Ko se je vračal, sta ga pri belem dnevu napadla (bilo je zjutraj ob pol 9.) dva moža, ali bolje rečeno, lopova v starosti 35 in 45 let. Starejši mu je nastavil samokres na prsi, dočim mu je drugi vzel naglo iz listnice 65 dolarjev, na kar sta izginila brez sledu, kakor je v Ameriki običajno.

a **Eksplodizija plina.** V moji bližini na Rankinu se je zgodila 10. marca ta - le nesreča: V hiši, kjer je stanovala neka rodbina, mati in šestero otrok, je šla najstarejša 16letna hči v kuhinjo v dolenje nadstropje s svečo v roki, da napravi zajtrk. Ker je bila plinova cev počena, je bila polna kuhinja plina. Plin se je vnel in nastala je strašna eksplozija, da je dvonadstropna hiša zletela v zrak in pokopala pod sabo stanovalce. Ker je bilo gorenje

nadstropje leseno, so mater in pet otrok z manjšimi in večjimi ranami rešili, dočim so našli deklo v spodnjem zidanem pritličju mrtvo.

a **O zaslužku.** Kar se tiče dela, je tu tako, kakor običajno: veliko truda, pa malo zaslužka, ker so živila močno podražena. Tukajšnje tovarne in plavži delajo noč in dan, vendar se delo težko dobi, ker je vedno veliko delavcev pred tovarno brez dela.

Moderna doba.

Vsak dan, vsak trenotek nas nauči kaj novega, prinaša nam uspehe raziskovanja učenjakov, iznajditeljev, spoznavamo nove snovi, nove stroje, nove načine izdelovanja, vsak dan se nam množe izkušnje.

Na podlagi starih izkušenj in novih izumov se vedno izpreminja naša okolica, zdaj počasi, zdaj spet bolj hitro.

Kjer so stale hišice naših prednikov, stoje danes moderno urejene in udobne velike palače, kjer je prej delala slabotna človeška roka, tam se danes vrte mogočni stroji, ki delajo bolj natančno in bolj poceni. Človeško roko nadomešča parna, vodna in električna sila.

S pomočjo novih naprav se človek brani povodnji, bliska in ognja, proti katerim ni imel prej nobene moči. Prenaša silo deročih gorskih rek stotine kilometrov daleč s pomočjo električne žice. Kako je velika n. pr. tudi razlika med prometom po železnici danes in med nekdanjim prometom z vozovi!

In če pogledamo zdravništvo, vidimo, kako velike dobrote nam tudi tu prinaša jo skoro vsak dan uspehi te znanosti.

Korakati moramo z dobo, prisiljeni smo izkoriščati nove stvari, nove naprave. Saj človeštvo vsak dan raste in vsak dan več potrebuje. Neopravičeno je običati na starih uredbah in nemogoče je vedno se držati starih stvari.

Le tisti človek in le tisti narod res napreduje, ki je tako moder, da zna pametno izrabiti nove uredbe in nove stvari.

Tako je tudi v industriji. Tu skuša industrijalec prekositi industrijalca, skuša priti na podlagi dozdanjih izkušenj z izdelkom, ki odgovarja vsem zahtevam časa, da bi kar najbolje zadovoljil odjemalce in tako prekosil svojo konkurenco. Kolikor moderneje je urejeno izdelovanje, toliko boljši je seveda tudi izdelek sam.

In zato ni niti res, niti utemeljeno, če danes konkurenca n. pr. raznaša mnenje, da recimo »Kolinska cikorija« zato ni tako dobra, kakor konkurenčni izdelki, ker je nova.

Kolinska tovarna v Ljubljani, ki je kar najmoderneje urejena, ki ni prav nič štedila na svoji notranji uredbi, da bi bili njeni izdelki popolni na podlagi najnovej-

ših izkušenj, ki izrablja le surovine najboljše kakovosti pod nadzorstvom najboljših strokovnjakov, nikakor ne razglašajo izdelovalne metode za nekako čudovito tajnost, kakor to dela konkurenca; kajti danes je kemična znanost tako napredovala, da t. zv. »tajnosti« v izdelovanju cikorijske lahke nazovemo čisto navadno reklamno frazo, seveda reklamno frazo prav dvomljive vrednosti, čisto navadno bajko, katera naj vpliva na nestrokovnjake in jim sugerira nekaj, česar ni.

Kolinska tovarna, ki dokazuje mogočni razvoj slovanske industrije, je domače podjetje; v njej so razun dveh Čehov zaposleni sami Slovenci, ki s tem dokazujejo, da je slovenski delavec zmožen za najboljše dela, in zato je žaljiva trditev konkurence, da zato tovarna ne more izdelovati dobrega blaga, ker slovensko delavstvo ni dobro.

Pri izbiri delavstva tovarna seveda skrbno gleda na to, da ima le zanesljive in res zmožne delavne moči, ker le na ta način lahko prekašajo njeni izdelki pri današnjem težkem konkurenčnem boju tuje konkurenčne izdelke.

Zato opozarjamo našo javnost na to podjetje in ga kar najtopleje priporočamo, kajti prepričani smo, da s tem, da ga podpiramo, podpiramo svoje ljudi in pospešujemo svojo industrijo proti tuji industriji, ki se more opirati le na staro navado, iz katere vleče dobiček in izrablja naš narod. Če je tudi res, da je stara navada železna srajca, smo pa vendarle prepričani, da je ne-le mogoče to železno srajco sleči, temveč da to tudi moramo že enkrat storiti prav energično, če hočemo v svoji gospodarski osamosvojitvi kaj napredovati.

LISTEK.

Ta naša Slovenska.

(Prosto po J. Macharju.)

V župnišče je stopil dobro rejen kapucín: »Gelobt sei Jesus Christus!«

»Per omnia saecula saeculorum, carissimo frater,« mu je odgovoril gospod župnik Dolinšek, ter mu podal roko: »No, wie geht's?«

Frater kapucín je bil namreč star znanec. Leto za letom je prihajal iz daljnega samostana v ta rodoviti kotiček pobožne Slovenske. Revni kapucinski red nima posvetnih zakladov, odkazan je le na dobra srca in darežljive roke pobožnih kristjanov. Na Slovenskem pa ljudje niso zakrknjeni, duše njihove so božje in njegovih služabnikov in ne poznajo grešne lakomnosti. Kapucín je torej šel pobirati miloščino, a gospod župnik Dolinšek ga je z veseljem pozdravil, ker frater je bil vesel, zgovoren in dovtipen mož. Razven tega se je dobro spoznal i v nedolžnem ma-

rijašu in v mojstrskem taroku — dobro je bilo z njim biti v družbi.

Govorilo se je nemški, frater je bil Bavarec. Oba Kristusova služabnika sta bila kmalu v živahnem razgovoru. Kapucín odvijte zavitek svetih podobice ter jih pokaže župniku. Bili so med njimi svetniki in svetnice božje, bog Oče, Gospod Odrešenik, sveta Trojica, vse v žarečih, pisanih barvah: »Schick in Rosenbaum na Dunaju nam jih dajejo tucat po tri krajearje,« je razlagal kapucín. »A na zadnji strani je lepa molitvica, kdor jo moli zjutraj in zvečer, dobi 14 odpustkov. Nerazumem tega, ker je to slovensko, toda Schick in Rosenbaum delata takšne molitvice najboljše.«

Gospod župnik prebere molitvico na čast sv. Jožefu.

»Imenitna. Lepo sestavljeno. Ljudem bo všeč. In kako reprodukcij. tehnika napreduje! Takšno podobico bi se moglo dejati za okvir!«

V sobo pride kuharica Ana, noseča vrč piva in dva kozarca. Kapucín ji prijateljski stisne roko. Medtem ko je nalivala, poišče podobico sv. Ane ter ji jo molče poda (kuharica Ana ni znala nemški).

»Gospod frater vam daje vašo patrono,« prapomni gospod župnik.

Kuharica Ana si brž obriše roke, vzame podobico, se zahvali in odide.

»Dobro zgodbico sem slišal,« in kapucín se poredno nasmeje, »dogodilo se je to baje res. Prišel je škof v neko vas birmat. Že prej je izvedel, da ima gospod župnik lepo kuharico, ta kuharica da ima fantka in ta fantek da živi kar v župnišču. Škof, star mož, saj veste, že v tistih letih, ko je človeško meseno poželenje mrtvo, je hotel nastopiti brezobzirno. A spravil se je na to na čuden način. V šoli pri nadzorovanju začne izpraševati enega dečka za drugim, kje stanuje in kaj je njegov oče. Odgovori prvi, drugi, tretji, naenkrat vstane eden, ki reče, da stanuje v župnišču. Predno je mogel odgovoriti na daljšo vprašanje, stopi župnik k škofu in reče: Prezvišenost, s tem fantom je čudna reč. Stanuje v župnišču, res. Toda pred osmimi leti so bili tu manevri in tu je bil pri meni nastanjen nek nadporočnik. Lahka vojaška kri, in moja dekla se mu je neko priljubila, toda bila je gluha za njegove besede in mrzla na njegove napade.«

»No, in ta dečko,« vpraša škof strogo.

»Nadporočnik, lisjak, je šel enkrat ponoči k nji, in da jo je prevaril, je vzel mojo kleriko* — —«

Gospod župnik se začne smejati, da so mu stopile solze v oči. Toda, komaj preneha, je bila že zopet tu nova zgodbica, še bolj mastna, za njo tretja in zopet mastna.

* Dolga, črna duhovniška suknja. Po nji imajo pristaši duhovnikov ime klerikalci, ker je oni, ki jo nosi, klerik.

»Vražji brat!« pogrozi župnik kapucínu. »Toda, kar je res, je res,« in nenadoma postane resen, »so duhovniki, ki ne poznajo mere. Spominjate se na mojega kaplana? Moral sem se pobrigati, da je bil prestavljen. Zagledal se je tu v nekega dekleta in šlo je to tako daleč, da je med mašo, pred povzdigovanjem, vprašal od altarja ministranta: Ali je tu? Vprašal je zato, ker je bil kratkoviden in je ona sedela v isti klopi. A kadar mu je ministrant povedal, da je, je začel delati pred oltarjem komedije, divjal je, kot bi bil na odru, da so se ljudje pohujševali.«

V prijateljskih pogovorih jima je uteklo popoldne. Večerja je bila imenitna, kuharica Ana se je izkazala hvaležno.

Po večerji porine župnik vrček na drugi konec mize, položi pred gosta smodke ter reče: »A kaj pa teh 32 razbojnikov? Marijašek, he?« Frater pritrdi. Ko se naveličata marjaška, začneta s tarokom. A ko se je bližala ura polnoči in se je začel župnik preplašen ogledovati, frater odločno vstane in porine kazalec za eno uro nazaj.

»Jaz nisem nič videl,« izjavi gospod župnik.

»Odrešenik se je tudi veselil na ženitnini v Kani Galilejski, a pri nas trajajo ženitnine tri dni, torej,« prapomni kapucín in začne mešati ...

(Konec prih.)

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 30. aprila 1910.

Gradec: 50, 84, 85, 41, 71,

Dunaj: 28, 59, 9, 89, 54.

Dvignjene v sredo, dne 4. maja 1910.

Brno: 76, 57, 58, 90, 38.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Posestvo

Z gosp. orodjem in poslopjem ter živino na prodaj. Nad 15 oral. Uršula Oblak, posestnica, Polje št. 8. p. Krmelj, Dolenjsko. 39 3—2

Zahvala.

Podpisano šolsko vodstvo se vljudno zahvaljuje gosp. Ivanu Bambiču, posestniku v Travniku št. 38 za podarjeni klavir.

Vodstvo petrazredne ljudske šole v Loškem potoku, dne 2. maja 1910.

F. Wigele
šolski voditelj.

Pravkar je izšla zanimiva knjižica

2. snopič „Več luči“

pod naslovom: Kako naj sina oprostim vojaščine in druge važnejše odločbe glede vojaške dolžnosti. Cena 30 vin., s pošto 40 vin. Dobiva se v tiskarni

Iv. Lampreta v Kranju in v vseh knjigotržnicah. 36 3—3*Nikdo ne bi mislil,**da se dajo Pekatete na toliko načinov pripravljati, kot daje navodilo kuharska knjižica, ki jo vsakomur brezplačno pošlje Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.*

3 18 9

Eng. Franchettiv Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“
priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno**brivnico**in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.
Svoji k svojim! 20 52—42

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn M. Möllersflügel

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug ltd.

21 42—9

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 „ „ „ II. „ . . .	1	—	1	20
1 „ „ „ III. „ . . .	—	90	1	12
1 „ telečjega mesa . . .	1	40	1	80
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	90	2	—
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	—
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	12	1	20
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	—	—
Prašiči na klavnici . . .	1	30	1	50
1 kg masla . . .	2	60	2	70
1 „ masla surovega . . .	2	50	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	20	—	—
1 „ slanice (špeha) sveže . . .	1	80	2	—
1 „ slanice prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	1	90	2	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	2	20	2	30
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	2	20	2	30
1 jajce . . .	—	5	—	6
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	30	1	50
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	10	3	20
1 piščanec . . .	1	30	1	50
1 golob . . .	—	45	—	55
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	5	60	5	80
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	5	90	9	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	44	50	—	—
100 „ „ „ 1 . . .	44	—	—	—
100 „ „ „ 2 . . .	43	50	—	—
100 „ „ „ 3 . . .	42	50	—	—
100 „ „ „ 4 . . .	41	50	—	—
100 „ „ „ 5 . . .	39	—	—	—
100 „ „ „ 6 . . .	35	—	—	—
100 „ „ „ 7 . . .	31	—	—	—
100 „ „ „ 8 . . .	15	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	19	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	36	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	33	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	30	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	36	—	50
1 „ leče . . .	—	36	—	40
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	28	20	—	—
100 „ rži . . .	48	80	—	—
100 „ ječmena . . .	17	60	—	—
100 „ ovsa . . .	17	40	—	—
100 „ ajde . . .	16	50	—	—
100 „ prosa belega . . .	17	20	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	14	80	—	—
100 „ krompirja . . .	5	—	5	20
Lesni trg.				
Cena trdemu lesu 9 60 K—10 K				
Cena mehkeemu lesu 9 K.				
Trg za seno, slamo in steljo.				
Na trgu je bilo				
5 voz sena . . .	7	—	10	—
1 „ slame . . .	6	—	9	—
— „ stelje . . .	—	—	—	—

Hiša na prodaj

v Gradcu (Dolenjsko) sredi vasi tik dež. ceste, pripravna za kako trgovino ali gostilno. V hiši je tudi sedaj majhna trgovina in pekarija. Zraven ima še 2 sobi, klet in prostoren obokan hlev, vse krito z opeko, voda pri hiši pod streho. Cena primerna. Več pove Ivan Stipanč. 402—2

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v

Moč! gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**,

Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy
v Ljubljani zraven rotovža.**Posojilnica v Črnomlju**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

daje posojila po 5% in 5½%,
na osebni kredit tudi po 5½%

in jih izvršuje kar najhitreje in najceneje.

Hranilnim vlogam daje 4½% obresti,

ki se pripisujejo s 1. januarjem h glavnici ne da bi stranka morala knjižico predložiti; tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojilnica ima 1502 zadrugnikov, svoj lastni dom in preko 1,600.000 K hranilnih vlog.

Rezervni zaklad znaša 42.000 K.

Denar se lahko tudi po pošti pošilja in vzdiguje.

Naslov: „Posojilnica v Črnomlju“.

5 12—5 **Načelstvo.****Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**

Del. glavnica K 3,000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4½%

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52—41

Velika izbira dobrega obuvala.

Pozor!

Ker se mi je posrečilo kupiti veliko množino blaga pod tovarniško ceno zaradi prevleke zaloge od **8 maja** nadalje prodajam vse blago po čudovito znižani ceni, veliko množino blaga pa tudi pod tovarniško ceno.

V zalogi se nahaja posebno veliko štofa za moške obleke, volnenega blaga za ženske obleke, velika izbira tiskane bombaževine, (kamrika), satina, batista, zefira, vseh vrst belega blaga i. t. d. Velika izbira volnenih in svilnatih rut, bluz, predpasnikov, rokavic, nogavic, jopic, srajc, kravat, klobukov, izgotovljenih oblek za dečke in odrasle, obuvala in raznega drugega manufakturnega blaga.

Po tako nizki ceni se bode prodajalo samo toliko časa, dokler se zaloga zmanjša.

43 6-1

A. Bolé
Postojna — Št. Peter.

Velika zaloga zgornjih delov obuvala.

Josip Dekleva,

Gorica, ulica Municipio št. 1. 32 10-5

Prva slovenska tvrdka, ki se bavi že nad 25 let s prodajo jamčenih dobrih

šivalnih strojev, za vse sloje in po nizkih cenah. V zalogi ima tudi

trpežna dvokolesa:

Premier, Ipog, Regent in Bourir s prostim tekom in gramofone brez trobilnika.

Prodaja tudi šivanke za Singerjev stroj po 70 vin. tucat, plašče za dvokolesa po K 5-50, pnevmatika K 4-50 in više. Izvršuje vse poprave ceno, in bitro. Cenik pošlje na zahtevo.

Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

3 52-9

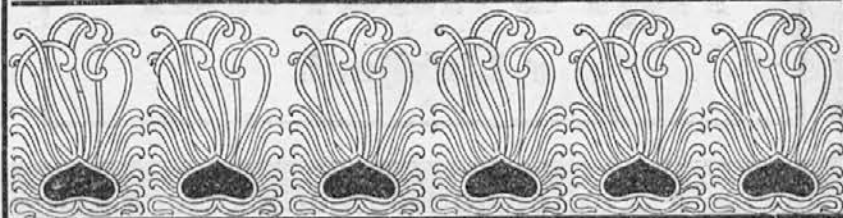
Josip Vidmar

— v Ljubljani —

Pred Škofijo 19,

Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Najbolj varno naložen denar

Stanje hranilnih vlog nad 38 milijonov kron.

je v slovenski

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNI HRANILNICE LJUBLJANSKI.

Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

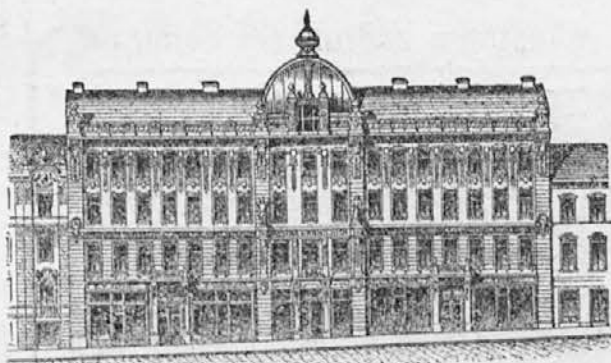
Mestna hranilnica izdaja lične **domače hranilnike** proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici števil. 3.

1 12-7

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 5%, in proti amortizovanju posojila po najmanj 1/4% na leto.

Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako to hoče,

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino prodaja zadruga

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Kupujte pri narodni trvdki domači izdelek.

Umetna gnojila

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev **takoj** pri zadrugi

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Moko

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Vino

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, goriško, istrijansko, zanesljivo pristno, izborna kapljico dobavlja od 56 l naprej zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

10 48—14

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon šteč. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti šteč. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa

K 81,116.121-11

upravnega premoženja

K 20,775.510-59

Obreštuje hranilne vloge

po **4 $\frac{1}{2}$ %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obreštuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad

kron 20,000.000.

Posojuje na zemljišča po 5 $\frac{1}{4}$ % z $\frac{1}{2}$ % na amortizacijo ali pa po 5 $\frac{1}{4}$ % brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

3 52—18